

Haki za Binadamu British Columbia: Ubaguzi kwa sababu Maelekeo ya Kingono

Karatasi hi ya ukweli imetengenezwa ili kukusaidia kuelewa ubaguzi kwa sababu ya mwelekeo wa kingono katika BC. Ikiwa una maswali yoyote kuhusu hali yako, tafadhali wasiliana na **BC Human Rights Clinic (Kilinki ya BC ya Haki Za binadamu)**. Maelezo zaidi kuhusu mawasiliano yanapatikana mwishoni mwa karatasi hii ya ukweli.

British Columbia ina sheria ya kulinda na kukuza haki za binadamu. Hii inaitwa *BC Human Rights Code au Code (kanuni)*. *Code (kanuni)* inakulinda dhidi ya kutendewa mabaya au kunyimwa mafao kwa sababu ya mwelekeo wa kongono. Inakuruhusu kuripoti lalamiko kwenye **BC Human Rights Tribunal (mahakama ya haki za binadamu katika BC)** ikiwa unaamini kwamba umebaguliwa.

Code (Kanui) hii pia inalinda wakazi wote wa British Columbia dhidi ya ubaguzi kwa sababu ya mwelekeo wa kingono, bila ya kutafautisha ikiwa wao ni mashoga, wasagaji, wanaovutiwa na jinsia zote mbili, au wanaovutiwa na jinsia tafauti na yao. Watu waliobadili jinsia pia wanalindwa dhidi ya ubaguzi kufwatana na *Code (Kanuni)*, kwa sababu ya jinsia yao au utambulisho wa kijinsia. Kwa maelezo zaidi kuhusu hayo tazama karatasi ya ukweli **Ubaguzi na Unyanyasaji wa Kingono**.

Code (kanuni) hii pia inakulinda dhidi ya **kulipizwa kisasi** ikiwa umeripoti, au unafikiria kuripoti, lalamiko au umehusika kwa njia yoyote ile. **Kulipiza kisasi** ni kama kuna mtu anajaribu kukudhuru au kujaribu kukufuatilia kwa nia ya kukudhuru au kukulipiza.

* Nini ubaguzi kwa sababu ya maelekeo ya kingono?

Ubaguzi kwa sababu ya maelekeo ya kingono ni kumtendea mtu mabaya au kuwanyima mafao kwa sababu wao ni -- mashoga,

wasagaji, wanaovutiwa na jinsia zote mbili au wanaovutiwa na jinsia moja tu ambayo ni tafauti na yao.

Inaweza kujitokea kwa njia nyingi zikiwemo:

- maneno ya matusi au vitisho.
- maneno ya kukera, utani wa matusi, au kumuita majina mabaya
- kunyimwa huduma
- kutoajiriwa au kunyimwa cheo
- machapisho au makaratasi ya kubandika yanayo onyesha chuki dhidi ya watu kwa sababu maelekeo yao ya kingono

Mifano ya ubaguzi dhidi ya maelekeo ya kingono:

- Mwanamke na mwenzi wake wa jinsia moja wanaenda kutazama makazi ya kupangisha. Wakati wanapofika kutazama makazi hayo, mwenyenyumbe anatambua kwamba wao ni wasagaji na anawaambia: " mimi sitaki aina ya watu kama nyinyi kuishi hapa kwasababu katika jengo hili kuna watu kama sisi ambayo tunafuata mila asili."
- Mwanaume shoga anamueleza mfanyakazi mwenzake anaye muamini kwamba yeye ni mshoga. Baadaye, akakuta jina lake limo katika michoro ya grafiti ya kutukana mashoga katika ukuta wa choo cha kazini.
- Bodi ya shule yapiga marufuku vitabu darasani vinavyoonyesha familia za wazazi wa jinsia mmoja.
- Muajiri anakataa kutoa mafao ya meno na afya kwa wafanya kazi walio kuwa na wepenzi wawao wenye jinsia moja.

* Nitajuaje kama nina malalamiko ya Haki za Binadamu?

Kuripoti malalamiko kwenye *BC Human Rights Code (Kanuni ya haki*

za binadamu BC), yote yafuatayo lazima yawe ya kweli:

- ✓ umetendewa ubaya au umenyimwa mafao.
- ✓ kuna uhusiano baina ya namna ulivyotendewa (vibaya au kunyimwa mafao) na maelekeo yako ya kingono
- ✓ Vitendo hivyo viwe vimetokea katika sehemu kama vile kazini, dukani au mgahawani, au baina ya mwenye nyumba na mpangaji.

Lazima uripoti malalamiko yako katika muda wa miezi sita ya tukio kutokea. (Kumbuka: kuna baadhi ya kesi za kipekee zisizo fuata muda huo uliyowekwa.) Kuripoti lalamiko kuanzisha mchakato wa kisheria sawa na hatua za hakama. Mtu mwenye kuripoti malalamiko anaitwa **mlalamikaji**.

Kwa maelezo ya ujumla kuhusu Human Rights katika BC (Haki za Binadamu BC), tafadhali tazama karatasi ya ukweli kuhusu **Haki za binadamu British Columbia: Nini unahitaji kujua**.

* Wapi naweza kupata usaidizi?

Walalamikaji popote katika jimbo wanaweza kupata maelezo kupitia **BC Human Rights Clinic (Kilinki ya BC ya Haki Za binadamu)**. Watu wa kliniki wanaweza kukusaidia kuelewa *Human Rights Code (Kanuni za Haki za Binadamu)* au kushughulikia malalamiko ya haki za binadamu ya jimbo. Unaweza pia ukafuzu kupata aina tafauti za huduma. Zungumza na mtu yoyote katika kliniki ili uone ikiwa utakubaliwa.

Kilinki ya BC ya Haki Za binadamu

300-1140 West Pender Street, Vancouver, B.C. V6E 4G1
Phone: 604 622-1100 Toll Free: 1 855 685-6222
Fax: 604 685-7611
Online: www.BCHRC.net

Ikiwa kuna mtu amefanya malalamiko juu yako, basi wewe ni **mhojiwa**. **Wahojiwa** wote kwenye jimbo na eneo la Victoria wanaweza kupata maelezo zaidi kwa kuwasiliana na:

University of Victoria

Law Centre Clinical Law Program
Suite 225 – 850 Burdett Avenue, Victoria, B.C. V8W 1B4
Phone: 250 385-1221 Toll Free: 1 866 385-1221
E-mail: reception@thelawcentre.ca

Unaweza kuelekezwa kwa **BC Human Rights Tribunal (Mahakama ya BC ya Haki za Binadamu)** kuwasilisha malalamiko yako.

Mahakama ya BC ya Haki za Binadamu

Suite 1170 – 605 Robson Street, Vancouver, B.C. V6B 5J3
Phone: 604 775-2000 Toll Free: 1 888 440-8844
TTY (walio kuwa na matatizo ya kusikia): 604 775-2021
Online: www.bchrt.gov.bc.ca

karatasi hii ya maelezo imekusudiwa kwa madhumuni ya kutoa maelezo kwa ujumla tu. Sio kwa nia ya kuchukuwa nafasi ya ushauri wa kisheria.